

Minister Finansów

Warszawa, 11 października 2024 roku

Sprawa: Interpelacja nr 4816 posta Pana Dominika Jaśkowca w sprawie zasad naliczania subwencji ekologicznej dla gmin

Znak sprawy: ST1.054.16.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4816 posta Pana Dominika Jaśkowca w sprawie zasad naliczania subwencji ekologicznej dla gmin proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Minister Finansów przygotował projekt ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, który ma na celu wprowadzenie do porządku prawnego regulacji zapewniających stabilny system finansowania jednostek samorządu terytorialnego (JST) oraz zwiększenie dochodów JST w sposób systemowy.

Projekt tej ustawy został przyjęty przez Parlament w dniu 1 października 2024 r.

Założeniem przyjętym w tej ustawie jest, aby dochody samorządów zwiększały się w sposób przewidywalny, a nie opierały się na doraźnym wsparciu finansowym. Każdy samorząd będzie miał zagwarantowane wyższe dochody niż obecnie. Należy zauważyć, że łączny skutek finansowy wynikający z ustawy jest dla JST pozytywny i oznacza zwiększenie ich dochodów o 24,8 mld zł w roku 2025 w stosunku do obowiązującego systemu.

Ustawa wprowadza, zamiast obecnych części subwencji ogólnej, pojęcie potrzeb finansowych JST, które to potrzeby będą podlegać finansowaniu zwiększonymi dochodami z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, a - w przypadku, gdy będą one niewystarczające - subwencją ogólną z budżetu państwa. Potrzeby finansowe będą elementem kalkulacyjnym do ustalenia subwencji ogólnej z budżetu państwa. W ustawie określa się następujące potrzeby finansowe: wyrównawcze, oświatowe, rozwojowe, ekologiczne, uzupełniające.

Wychodząc naprzeciw postulatowi JST, wprowadzono nową, dodatkową formę wsparcia w postaci potrzeb ekologicznych. Pragnę podkreślić, że kwestie te były dyskutowane podczas spotkań Ministra Finansów z przedstawicielami organizacji samorządowych na etapie przygotowywania projektu ustawy. Przyjęte rozwiązania uzyskały pozytywną opinię komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Potrzeby ekologiczne ustalane byłyby dla wszystkich JST, na terenie których znajdują się obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione, przez które należy rozumieć parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony krajobrazu ustanawiane w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, a także obszary Natura 2000.

W ustawie przyjmuje się, że wielkość potrzeb ekologicznych zależy będzie od powierzchni poszczególnych form ochrony przyrody oraz stawki przyjętej dla danej formy ochrony. Potrzeby te dla danego samorządu terytorialnego obliczane będą jako suma iloczynów powierzchni danego obszaru chronionego i stawki za 1 ha powierzchni obszaru chronionego, przy czym proponuje się nadanie poszczególnym formom ochrony przyrody różnych wag, w zależności od wartości przyrodniczej oraz stopnia ograniczeń działalności gospodarczej danego obszaru.

Przyjęto, że obszary prawnie chronione wprowadzające największe ograniczenia będą mieć wyższą wagę niż obszary z mniejszymi ograniczeniami.

Gradacja wskaźników w przyjętej regulacji ustawowej nie jest uzależniona jedynie od liczby wprowadzonych zakazów (choć takie zróżnicowanie występuje w przypadku parków krajobrazowych), ale także z punktu widzenia ich istotności dla działalności gospodarczej. Przyjęto, że obszary prawnie chronione wprowadzające największe ograniczenia będą mieć wyższą wagę niż obszary z mniejszymi ograniczeniami. Najwyższą wagę przypisano parkom narodowym (2,0) i rezerwatom przyrody (1,0). Parki narodowe, z uwagi na to, że stanowią najwyższą formę ochrony przyrody w Polsce i mają największy wpływ na możliwości rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego, mają wyższą wagę niż rezerваты przyrody. W przypadku parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu waga danego obszaru uzależniona jest od reżimu ochronnego obowiązującego w danym obszarze. Do wyliczeń potrzeb ekologicznych danej JST przyjmuje się powierzchnię obszarów prawnie chronionych o najwyższej wadze.

Warto podkreślić, że zaproponowany mechanizm służy nie tylko bezpośredniemu wsparciu gminy, ale również zachęca do tworzenia nowych obszarów chronionych.

Wprowadzone przepisy – w kształcie nadanym ostatecznie przez Parlament – będą podlegały ocenie pod względem realizacji celów, dla których zostały wprowadzone – w tym oczywiście również z punktu widzenia funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. W terminie do 30 czerwca 2026 r. przygotowana zostanie informacja o skutkach obowiązywania ustawy wraz z ewentualnymi propozycjami zmian.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

Do wiadomości:

Ministerstwo Klimatu i Środowiska